

Opgroeien maar

18 april t/m 14 mei

Beleef de Lente

Scherpe blik	18 april
Eten en gegeten worden	19 april
Moederskindjes en paashazen	21 april
Track en trace vervolg!	23 april
Eerst een gaatje	24 april
Met z'n drieën	26 april
Geen tafelmanieren	28 april
Waar blijft kuiken vijf nu?	30 april
Wormen graag	2 mei
Van Strijbos naar Beam me up Scotty	5 mei
Eerste afscheid	7 mei
Elk voordeel heeft zijn nadeel	9 mei
En toen waren er nog 4	10 mei
Tweede kuiken overleden	12 mei
Weer of geen weer	14 mei

Scherpe blik

18 april, Arda van der Lee

De komende dagen wordt het prachtig weer. Tijd om op je rug in het gras te gaan liggen en naar de blauwe lucht te kijken. Zie je ze zweven?

Ooievaars en veel andere vogels maken van thermiek gebruik tijdens de trek. Maar ook gewoon in Nederland op een mooie dag zweven ze hoger en hoger. Zo hoog hebben ze een enorm zichtsveld en zien ze precies waar er wordt gemaaid of gehooïd. En dan zijn ze er heel snel bij om achter de machines aan door het veld of weiland te stappen op zoek naar wormen, slakken en opgeschrikte of gewonde prooidieren.

Met een schuin oog

De zwevende soortgenoten worden door een broedende ooievaar scherp in de gaten gehouden. Met de kop schuin wordt er naar de hemel gekeken. Ongelofelijk hoe scherp ze kunnen zien, ze herkennen zonder problemen op grote hoogte of het hun eigen partner is of een vreemde. En die

moet je goed in de gaten houden. Je weet maar nooit of die andere vogel plotseling zijn oog op jouw nest laat vallen. Waakzaamheid blijft geboden.

Het leuke is dat als ik die schuine kop van 'mijn' ooievaar zie, ik ook naar boven ga kijken. En altijd blijken er dan één of meerdere ooievaars hoog in de lucht rondjes te draaien. Alleen jammer dat ik dus geen excuus heb om lekker in het gras te gaan liggen.

terug

Eten en gegeten worden

19 april, Wim van Nee

Weidevogels hebben een probleem, daar wordt veel over geschreven. Het is fijn om een dader aan te kunnen wijzen, want dat maakt het probleem lekker overzichtelijk. Ook de ooievaar moet het ontgelden.

Alle onderzoeken ten spijt, wordt de aanwezigheid van ooievaars met groot gemak als oorzaak voor de achteruitgang van weidevogels aangewezen. Allerlei verhalen doen de ronde. Bijvoorbeeld dat sinds er zoveel ooievaars zijn, de weidevogels het slechter hebben gekregen. Dan is het heel gemakkelijk om te zeggen dat het door de ooievaars komt. Maar wordt het probleem wel gekoppeld aan de juiste oorzaken?

Rupsen

Koolmezen hebben grote broedsels, vaak meerdere per jaar. Zo bouwen ze garanties in tegen verliezen. Om alle jongen te voeden moeten er heel veel rupsen worden gegeten. Is dat erg voor die rupsen? Nee, want ook zij hebben garanties ingebouwd. Er zijn zoveel rupsen, dat er meer dan voldoende overleven om de bijbehorende vlindersoort in stand te houden. Kikkers zijn wat dat betreft kampioen. Een klont kikkerdril bevat zomaar meer dan 1000 eitjes. Stel dat die allemaal uitgroeien tot volwassen kikkers, dan zouden we tot onze knieën door de kikkers lopen. Gelukkig worden de meeste kikkerjongen gepredeerd, zo blijven de sterksten over en hebben andere dieren ook wat te eten. Zo werkt natuur, of we het nu leuk vinden of niet. Het is eten en gegeten worden.

Enorme hoeveelheden wormen en insecten

Ook de ooievaar speelt zijn rol in deze voedselkringloop. Hij eet enorme hoeveelheden wormen en allerlei insecten. In het weidevogelprobleem speelt hij geen rol van betekenis, dat hebben onderzoeken wel aangetoond. En kijk ook maar goed naar de beelden uit Gennep. Melden jullie het als jullie zien dat er een weidevogelkuiken wordt gevoerd? Ik heb al een idee hoe vaak dat gebeurt.

Ooievaars leven prima samen met andere dieren

Weidevogels hebben vooral andere problemen, zij hebben last van recreatiedruk, verstedelijking, grootschalig agrarisch grondgebruik, waterpeilbeheersing, klimaatverandering, predatie, verdroging, gevaren tijdens trek en overwintering, jacht, industrialisatie, ... En deze kwesties zijn te veelomvattend voor een simpele oplossing.

terug

Moederskindjes en paashazen

21 april, Caroline Walta

Pasen: het feest waarbij we ze weer allemaal voorbij zien komen: kuikentjes en haasjes. Of zijn het konijntjes? In ieder geval inspirerend voor een paasblog...

Vogelsoorten kun je op allerlei manieren indelen. Naar wat hun menu is (insecteneter, zaadeter, vleeseter) of naar waar ze voorkomen (zeevogels, weidevogels) of per familie (eenden, uilen, zwaluwen). Of hoe ze broeden (holenbroeder, open nest).

Hulpeloos

De kuikens hebben ook een indeling: ze zijn nestblijver of nestvlieder. Als je als nestblijver uit het ei komt, dan ben je behoorlijk hulpeloos. De ogen zijn vaak dicht en het lichaam is nagenoeg bloot. Deze jonkies kunnen nog niet lopen of vliegen. De ouders zorgen voor eten en het op orde houden van het nest.

Kant-en-klaar

Een nestvlieder komt als bijna compleet vogeltje uit het ei. Met open ogen, een lijf vol dons en poten die meteen kunnen lopen of zwemmen. Vlieden betekent vluchten, alleen vliegen kunnen deze kuikens nog niet. Het is ongelooflijk, maar nestvlieders weten meteen hun eigen maaltje te vinden. Zo gaan pasgeboren weidevogels, koeten en eenden gelijk achter insecten aan. Ze zijn direct "het huis uit".

Je kunt wel raden welk type kuiken we bekijken op Beleef de Lente...

Haas of konijn?

Ook andere jonge dieren zijn onder te verdelen in blijvers en vlieders. Kleine konijntjes komen met dichte oogjes en kaal ter wereld in een hol onder de grond. Jonge hazen kunnen na de geboorte in het veld meteen zien en hebben al een vacht. Ze kunnen gelijk op pad om paaseieren te zoeken. Of is het verstoppen?

Vrolijk Pasen allemaal!

terug

Track en trace vervolg!

23 april, Leo Daanen

In mijn vorige blog heb ik de track en trace van Pa uitgebreid aan jullie getoond, maar dan krijg ik toch van meerdere mensen, rechtstreeks of via Clubhuis, vragen over de jonge ooievaars?

Terugmeldingen

Zoals ik eerder al zei ringen we voor onderzoek, maar van best veel geringde ooievaars hoor je nooit niets meer. Dus deze is dan verongelukt, gestorven, geschoten, of worden nooit afgelezen of doorgegeven enz. Vandaar we er elk jaar best veel ringen, om toch onderzoek te kunnen doen. De Track en trace van Pa (7539) heb ik vorige keer dus duidelijk gemaakt, net zoals die van mijn eigen vrouwtje haha. Maar hoe zit het met de Track en trace (oftewel terugmeldingen) van de geringde kuikens in Gennep Leo. Deze vraag kreeg ik nu dus meerdere malen en vandaar het blog Track en trace vervolg !

Annemieke en Wim

Ik heb gegevens van Gennep vanaf het jaar 2000, maar daar is veel onzekerheid over. We weten dat er in 2000 een paar gebroed heeft, hier kom ik in mijn volgende blog op terug. Het eerste jaar dat er 1 jonge ooievaar geringd is in Gennep was in 2009. Mijn lieve vrienden, Stork collega's en tevens ook mijn mentoren Annemieke en Wim hebben deze toen nog geringd met ringnummer 9816. Toen nog met de bekende (oude) aluminium lipring, net zoals Pa die nog een aan heeft. De nieuwe (Elsa) ringen zijn van zwart plastic, met witte letters/cijfers (zie foto boven).

Terugmeldingen

Van het eerste jong 9816, hebben we trouwens nooit niets meer gehoord. In totaal zijn er tot op heden 21 jongen geringd in Gennep, waarvan er in totaal 30 terugmeldingen binnen zijn. Spanje en Frankrijk zijn de landen met de verste meldingen. Nee dan bedoel ik niet verste van "vers" maar van "ver" weg haha. Verder vooral meldingen uit Nederland, maar ook uit België.

terug

Eerst een gaatje

24 april, Arda van der Lee

Vol spanning bekijken we de eieren, zodra de broedende ouder even opstaat. Zien we al een gaatje, zien we een barstje? Na 33 dagen broeden is het zover. Hoorden de ouders hun kuikens al piepen in het ei?

Voor iets dat zo licht is, is de schaal van een vogelei extreem sterk. Een kuiken, dat uit het ei kruipt, moet urenlang, soms dagenlang, hard werken om door de schaal te breken. De kuikens van de meeste vogels hebben een klein bobbeltje vlakbij de punt van hun snavel, de zogenaamde eitand, om hen te helpen. De eitand valt al snel af nadat het kuiken uit het ei is gekropen. De eitand wordt gebruikt om één of meerdere gaatjes in het ei te maken. Als dat gelukt is, moet de eischaal nog helemaal gebroken worden. Door dat gaatje is de schaal al een stuk minder sterk.

Het kuiken breekt de schaal door met zijn lijfje van binnenuit stevig te drukken. Een inspannende klus, zoals te zien op de clip. Soms kan je dan ook het kuiken horen piepen. Het ei breekt niet zomaar willekeurig, nee, net iets boven het breedste deel. Dat is ook goed te zien op de foto waar een jonge kievit bezig is uit het ei te komen.

Je kan aan lege eierschalen die je nu weleens ziet liggen, daarom ook vaak wel zien of ze gewoon zijn uitgekomen of dat het ei door een rover kapot is gemaakt.

terug

Met z'n drieën

26 april, Wim van Nee

Drie levenslustige jongen in het nest, nog twee te gaan.

Flinke hap

Gisteren kwam vader ooievaar met een flinke hap. Eén van de kleinen peuterde er even aan, maar zag al heel snel in, dat deze hap toch echt te groot was. Ook moeder ooievaar had het in de gaten en schoof de prooi terzijde. Op dit moment was te zien dat het om een klein konijn ging. Ook was te zien dat het konijn gewond was en dit bevestigde wat we al wisten: Vader ooievaar heeft het konijn niet gevangen, maar gevonden.

Konijnen vangen is voor ooievaars niet weggelegd. Ze zijn te snel en laten zich niet pakken door de trage ooievaar. Maar als een ooievaar een dood konijn vindt, dat niet te groot is, dan gaat 'ie mee. Een ooievaar is niet in staat om de prooi in kleine delen uit elkaar te trekken, daar heeft hij de juiste snavel niet voor, maar zijn keelgat is groot genoeg om de buit in zijn geheel in de krop mee te nemen.

Achter de tractor

Heeft u zich wel eens afgevraagd, waarom ooievaars áchter een maaiende tractor aanlopen en niet ervóór? Ze doen dat, omdat ze slim zijn. Ze jagen niet, maar ze stappen door het land en zo rapen ze hun voedsel bij elkaar. Potentiële prooien, die in normale gezondheid verkeren en zich vlot genoeg uit de voeten of vleugels maken, zijn veilig. De ooievaar gaat er niet achteraan.

Vóór de tractor zitten de gezonde dieren, die beschutting hebben en voor ooievaars te snel zijn. Maar achter de tractor is de beschutting weg, zijn wormen en ander bodemleven naar de oppervlakte gekomen en er liggen soms slachtoffers van de landbouwmachine. Ideaal voor de ooievaar. Het zou zomaar kunnen dat het konijn op zo'n plek gevonden is. Het kan ook een verkeersslachtoffer geweest zijn, of een verlaten prooi van een roofvogel of ander roofdier.

Regen

Maar is die ooievaar nu zo dom, dat hij met een veel te grote hap voor de kleintjes komt? Instinctief weet hij echt wel dat dit niet kan. Maar stel dat er te weinig klein voedsel is vanwege de droogte, zoals in de afgelopen weken, wat moet je dan? Dit is een serieus probleem, want als de jongen uit het ei zijn, dan moet er onmiddellijk gevoerd worden. Als het kleine voedsel niet te vinden is, dan leidt dat onherroepelijk tot sterfte. Gelukkig voor de ooievaars heeft het geregend. De tijd moet nog leren, of het kleine dierlijke voedsel snel genoeg beschikbaar komt.

terug

(Geen?) tafelmanieren

28 april, Caroline Walta

Eén van de regels aan tafel is: "niet met je eten gooien." Bij mensen dan, de ooievaar doet met zijn maaltijd wel aan smak en smijtwerk.

Om te eten, maken wij gebruik van onze handen. En allerlei hulpmiddelen zoals bestek, borden en bekers. Sommige vogels gebruiken hun voeten (roofvogels en papegaaiachtigen) en een paar soorten werken met gereedschappen als takjes en spleten in bomen (kraaiachtigen en spechten). De ooievaar kan zijn maaltje maar op één manier binnenkrijgen: met de snavel. Gooien

Om het eten van de grond in de bek te krijgen, gooit de ooievaar het met de snavel omhoog en vangt het op. Het gaat heel snel, dus vaak is de prooi nauwelijks te zien. Het maken van een foto of filmpje biedt dan uitkomst. In de collage zie je op de bovenste twee foto's de ooievaar met een larf en een worm. In de banner kun je zien hoe de ooievaar zijn voedsel vindt: vooral op het zicht, met de ogen naar beneden gericht.

Braken

Een tweede manier om te ontdekken wat een ooievaar eet, is posten bij het nest. De oudervogels braken het voedsel uit hun maag op voor de jongen en die gooien het op hun beurt weer omhoog in hun snavel(tje). Het is me met veel geduld gelukt om de onderste twee foto's te maken van een kever en een kikker. Tja, van die laatste zijn alleen de pootjes nog zichtbaar, want het kuiken had al heel wat handigheid in het naar binnen schrokken van het lijf.

Ballen

Een derde manier om prooien te determineren, is het uitpluizen van braakballen, waarover we in één van de volgende blogs meer zullen vertellen.

Nette tafelmanieren hebben ooievaars niet, maar met alleen hun snavel kunnen ze prima smikkelen.

Collage (Caroline Walta)

terug

Waar blijft kuiken 5 nu?

30 april, Leo Daanen

Inmiddels zijn we gewend aan de beelden met vier sportieve kuikens, maar waar blijft nummertje 5 nu? Op de foto boven draait Ma het ei en zie hoe vuil het is.

Oorzaak, of is die er niet?

Ei 5 ligt nog steeds tussen de vier kuikens te wachten totdat de schil doorbroken wordt. Maar hoe kan dat nu, dat het kuiken nog steeds niet uit het ei kruipt. Dit kan natuurlijk meerdere oorzaken hebben en ik zet ze even voor jullie op een rijtje.

Bevruchting

Het ei kan om de een of andere reden niet bevrucht zijn, dit komt wel vaker voor. Men zegt dan het ei is "schier" en dus niet bevrucht. Daardoor groeit er dus ook geen kuiken in het ei. Het ei zal op den duur gaan rotten, of breekt kapot, of door het gisting proces binnenin, knapt het dan.

Bebroeding

Als een ei bijv. te diep in de kom blijft liggen en met keren niet goed, of vaak genoeg gedraaid is, kan het ook niet goed bebroed worden. Als een ei te weinig bebroed wordt, koel het af en gaat de ontwikkeling van het kuiken niet verder. Het kuiken sterft en zal dus niet uit het ei kruipen.

Bevuiling

Soms zie je bij vogeleieren wel eens dat het helemaal vol luizenpoep zit, of zoals bij dit ei het helemaal vuil is geworden. Een eischaal is enigszins poreus waardoor er zuurstof binnen kan dringen. Een ei dat vol met vlooiendoep zit slaat dicht en zo komt er geen zuurstof meer binnen. Idem gebeurt dit met een heel bevuild ei, dus ook dit zou een oorzaak kunnen zijn.

Barst

Een ei kan ook een deukje opgelopen hebben, een barst dus, net zoals bij de bosuilen gebeurde. Het ei droogt dan uit en de vrucht hoe klein of groot die ook is sterft dan af. Het ei zal ook dan niet uitkomen en in deze vorm helemaal uitdrogen. Eerder heb ik al eens verteld dat ik oude niet uitgekomen eieren uitblaas en bewaar voor educatie. Maar als een ei een kuiken bevat, dan kan je het ook niet uitblazen.

Operatie

In dit geval, krijg je het ei niet leeg en kun je er niets mee. Maar . . . chirurg Leo weet daar wel raad mee. Nee geen scalpel, maar een Dremel (klein slijp/frees machientje) waarmee ik een luikje in het ei maak. Zo kan ik het ongebooren kuiken verwijderen en tot op zekere hoogte onderzoeken of het niet misvormd is en of waarom het niet uitgekomen is.

Conclusie

Ja en nu, nu weet ik nog niets zullen jullie denken. Klopt, ik ook niet haha, maar wat ik wel weet is dat het 1 van bovenstaande oorzaken moet zijn. Hopelijk zijn jullie niet geschrokken van het kuiken, het was al lang dood hoor vandaar het ook niet uitkwam. Dit was een niet uitgekomen ei van de ooievaars uit Gennepe in voorgaande jaren, wat ik mee naar beneden genomen heb tijdens het ringen.

Foto Leo: Opengemaakt ooievaars ei met bijna volgroeid kuiken erin, doodsoorzaak ???

terug

Wormen graag!

2 mei, Arda van der Lee

Jonge dieren hebben eiwitten en kalk nodig om te groeien. Onze mensenkinderen en alle andere jongen van zoogdieren krijgen dat binnen via de moedermelk. Kuikens krijgen geen melk, vogelouders gaan op zoek naar eiwitrijk voedsel: insecten, rupsen en wormen.

Het voedsel van ooievaars wisselt met het beschikbare aanbod. Dieren waarvan er op een bepaald moment in een gebied veel aanwezig zijn, vormen het stapelvoedsel. Dat kunnen regenwormen zijn, maar ook muizen en mollen.

Regenwormen

Zeker in de tijd dat de kuikens nog klein zijn, vormen wormen een belangrijke voedselbron. Makkelijk uit te braken door de ouders, makkelijk op te pikken door de kuikens.

Regen

Bij de geboorte weegt een ooievaarskuiken ongeveer 60 gram, bij voldoende voedselaanbod is het gewicht na een week of drie toegenomen tot 1,5 kilo en consumeren ze ruim 500 gram per dag. Voedsel dat door de ouders moet worden gezocht en aangevoerd. Een enorme klus, die afhangt van het voedselaanbod. Hoe droger, hoe harder de grond, hoe dieper de wormen zitten.

Laten we daarom maar hopen dat er de komende dagen nog wat regen valt. De jongen zijn nog klein genoeg om droog en warm onder de ouder te schuilen.

foto: Wim van Nee

terug

Van Strijbos naar Beam me up Scotty

5 mei, Caroline Walta

"Voor en na de Tweede Wereldoorlog", ook in allerlei informatie over de ooievaar, kom ik deze tweedeling tegen. Wat was er zo anders in de periode vóór 1940-1945?

De bekende natuuronderzoeker Jan P. Strijbos telde in 1910 al ooievaarsnesten. Er staat beschreven dat hij de telling deed op de fiets en hij 380 nesten zag. Anderen noteerden voor hem 120 stuks, in totaal ruim 500 ooievaarsnesten. Deze telling was nog niet compleet, maar helaas zijn de verzamelde gegevens destijds verloren gegaan.

De digitale snelweg

Hier zie je al een groot verschil met nu. Oké, ik fiets nog langs de nesten, maar tegenwoordig wordt er ook gewerkt met digitaal waarnemen op afstand, denk aan satellieten, drones en onze webcam. De telgegevens worden in het veld met de mobiele telefoon of tablet gelijk opgeslagen. Je kunt er foto's bij uploaden en de informatie direct delen met andere waarnemers.

Terug in de tijd

Gelukkig bestaan er nog 'ouderwetse' boekenwinkels, waar ik een boekje over ooievaars heb gevonden uit 1949. De schrijver François Haverschmidt heeft ooievaars bestudeerd in Holland tussen 1929 en 1937. Onder de titel staat de aanprijzing, dat het boek 4 uitklapbare landkaarten en 38 foto's bevat. De pagina's zijn een beetje vergeeld, maar het is heel leuk om dit stukje geschiedenis door te bladeren.

De ladder op en dan maar zitten...

Om het ooievaarsleven op het nest te bestuderen, heeft meneer Haverschmidt dagenlang doorgebracht in een hutje op een houten toren naast een nest. In dagboekfragmenten schrijft hij over de aankomst van het mannetje en vrouwtje, door de vele tijd die hij bij het nest doorbracht, leerde hij hun subtiele verschillen kennen. Heel precies beschrijft hij de nestbouw, hofmakerij en

paringen. In die jaren is het behoorlijk uniek dat hij de eieren, kuikens en opgroeiende jongen van bovenaf weet te fotograferen.

Ooievaars online

Het Stork team geeft via WhatsApp het laatste nieuws door en ik typ vanuit Den Haag een tekst die na één druk op de knop over de hele wereld te lezen is. We doen - waar dan ook - een scherpje aan en zien de live beelden uit Gennep.

Hoe zal ooievaarskijken eruit zien... in het jaar 2119?

Zwart-wit (foto's uit het boek van Fr. Haverschmidt)

terug

Eerste afscheid

7 mei, Wim van Nee

De kleinste van de vijf heeft het helaas niet gered. Natuurlijk houd je er rekening mee. We weten hoe het in het algemeen gaat met grote broedsels, we weten dat er meer jongen worden geboren, dan er zullen overleven. Dat maakt het wel begrijpelijk, maar niet leuker.

In mijn blog van 29 maart heb ik hier al meer over verteld:

Reserve

De vierde en de vijfde zijn reserve-eieren en de jongen die eruit komen reservejongen. Zij worden juist wel met een tijdachterstand geboren, ze zijn daardoor jonger en kleiner dan de rest en moeten aansluiten achteraan in de rij. Zij maken alleen kans als er met één van de eerste drie iets misgaat of als de weer- en voedselomstandigheden (extreem) gunstig zijn. Dit komt echter zelden voor, in het hele land slechts op een paar nesten. Gemiddeld vliegen er in Nederland per broedgeval 1,5 tot 2 jongen uit.

We moeten er dus rekening mee houden, dat we weer klein leed gaan meemaken op het nest. Het is niet anders.

Maar ik kijk weer naar uit naar het moment waarop de overgebleven jongen uitvliegen. Daar is alles om begonnen, wat een mooi moment is dat!

We richten onze aandacht weer op het mooie kwartet op het nest. Zet 'em op, dappere jongen!

terug

Elk voordeel heeft zijn nadeel

9 mei, Arda van der Lee

Sinds er webcams bestaan en deze worden gebruikt om mee te gluren in nesten van vogels, zijn we veel te weten gekomen over het 'gezinsleven' in de nesten. Een voordeel, maar er zijn ook nadelen.

Voordeel

We weten nu dat een ooievaarsvrouw 's avonds laat de eieren legt, een leuk feitje. Veel leuker is het om te weten hoeveel eieren er gelegd worden. Dat was in het nest in Gennep prima te volgen, hoeveel dat er in 'mijn' nest waren (ik heb geen webcam op het nest gericht), geen idee! Het uitkomen van de jongen kan op de minuut nauwkeurig door de camerabeelden worden bepaald. Ik moet het hebben van heel goed kijken wanneer er voor het eerst voedsel wordt uitgebraakt door de ouders. En hoeveel jongen er uiteindelijk uitgekomen zijn, geen idee! Ik wacht met smart op de eerste kopjes die boven de rand van het nest verschijnen.

Nadeel

Live-beelden vanuit het nest bieden dus allemaal voordelen. Maar brengen ook nadelen met zich mee. Neem de live-beelden van het kleinste jong dat het niet redt. Sommigen vinden dit kleine leed (zoals Wim het zo mooi noemt in zijn blog) niet leuk om te zien. En misschien gaan we nog meer leed zien op het nest, dat is het nadeel van gluren op het nest.

Kortom, elk voordeel heeft z'n nadeel, of is het elk nadeel heeft z'n voordeel? Dat mag een ieder voor zichzelf uitmaken.

Een kopje in beeld

terug

En toen waren er nog 4

10 mei, Leo Daanen

Helaas, maar stiekem wel te verwachten is kuiken 5 overleden. En toen waren er nog 4 over.

Foto Leo: Kuiken 5, die we bij Joba opgehaald hebben en later begraven in het Niersdal.

Blogs

Vanwege het overlijden van het kleinste kuiken (kuiken 5) is er wat gewijzigd. Ik had al een blog klaar staan voor afgelopen dinsdag, maar dat paste helemaal niet bij de situatie. Omdat ik zelf met Vroege vogels op pad was om van alles op te nemen, heeft Wim dinsdag mijn blog overgenomen. Wim heeft een mooi actueel blog geplaatst, omdat kuiken 5 die morgen overleden is. Vandaag (vrijdag) zou ik dan Wim zijn blog dag overnemen.

Vroege Vogels

Maandag en dinsdag zijn we een hele poos met vroege vogels op pad geweest en hebben diverse opnames gemaakt. Maandag, samen met Milouska Meulens de ooievaars onder de loep genomen (nou ja, de ooievaars wilden niet echt meewerken) en dinsdag de steenuilen met Menno Bentveld. Als het goed is gaat het een hele leuke uitzending worden, met een hele diversiteit aan van alles wat in de maasheggen leeft.

Kuiken 5

Tijdens het filmen in de knotboom bij een steenuil, kreeg ik telkens telefoon. Ja, sorry effe geen tijd nu hoor, dus laat maar rammelen, of ja trillen want het geluid moest uit haha. Na de opname weer telefoon, de regisseur zegt neem maar op Leo en zet maar op speaker haha. Dus zo gezegd zo gedaan en ik kreeg Joba aan de lijn, live in de uitzending. Leo ik heb kuiken 5 van het plein opgeraapt, wat doen we ermee ?

Uitvaart

De regisseur vroeg waar Joba woonde en toen ik zei, in Gennep, zei hij dan gaan we meteen daarheen. Dus de auto's in en op naar Gennep, waar we eerst het kuiken even bekeken. Iedereen stond met de mond vol tanden dat het kuiken nog zo klein was. We zijn in een soort van "uitvaartstoet" naar het Niersdal gereden (achter Joba op de fiets) incl. filmploeg, waar we zoals we altijd doen, het kuiken eervol begraven hebben.

Uitzending

Ja en toen waren er nog 4 kuikens over, kuiken 4 doet heel goed mee dus hopen we dat deze wel mee kan, ondanks deze ook wat kleiner is dan de brusjes. Ik heb deze twee opname dagen best genoten met het team van BNN/Vara Vroege Vogels. Het was leuk om samen met Milouska, Menno, regisseur Roul en het hele filmteam samen te werken. Wanneer de uitzending is, was nog niet duidelijk, maar men dacht over ong. 3 weken. Misschien vanavond een tip in de uitzending ??

Inmiddels weet ik dat de uitzending op 31 mei net na 19.30 uur zal zijn.

Foto collage Leo: Met boven: Regisseur Roul, Menno en filmploeg Vroege Vogels en ikke zelf ;-) Beneden met Milouska, Burgemeester de Koning, de ooievaar op nest en ikke zelf natuurlijk

terug

Tweede kuiken overleden

12 mei, Leo Daanen

Ook het tweede kuiken, vaak genaamd kuiken 4 heeft het helaas niet gered en is gisteren avond rond 21.45 uur overleden

Foto Leo: Collage kuiken 4 en kuiken 5

Slecht nieuws

Gisteren avond werd er in de chat al volop over gesproken, kuiken 4 blijft wel erg achter. En ja als er dan gevoerd wordt door Pa of Ma, zie je dat ze er steeds moeilijker bij kan komen. Het kuiken weerde zich echt dapper en pikte toch telkens wat mee. Maar als je grotere brusjes veel meer krijgen, raak je steeds verder achterop. We zien het vaker zo gebeuren en zo werkt het nu eenmaal bij de jonge vogels. Maar dan komt er steeds meer argwaan bij de kijkers, totdat het slechte nieuws werkelijkheid wordt.

Het is goed zo

Het kuiken overleed rond de klok van 21.45 uur gister avond. Het werd door een van de ouders wat opzij gelegd en nog wat betutteld door de brusjes en door Ma. Alsof ze deze keer het wat anders wilde

doen en op een waardige manier afscheid wilden nemen. Zo zag je de brusjes wat afstand nemen van het kuiken, met andere woorden het is goed zo. En dan toch nog even een zacht prikje op het kopje van het kuiken, mooi (in zoverre mooi !) om te zien.

Alsof ze mij hoorde

Vanmorgen keek Pa het kuiken regelmatig aan met een blik van ja, wat zal ik ermee doen. Even later komt Ma terug en ook zij kijkt van, ik wil zeker weten dat je echt dood bent. Ze pakt het kuiken op en sleept het verder naar de rand. Even later pakt ze het op en schud het zo dat ze zeker weet dat het dood is. Ik dacht bij mijzelf ohhhh nee Ma, niet aan deze kant eraf gooien, alsjeblief. Ze liet het bijna richting camera vallen en dan valt het zeer waarschijnlijk in de hoge goot en moet ik er met een hele lange ladder naar toe. Alsof ze mij hoorde, greep ze het nog net weer beet en draaide de andere kant op, Pfff dat was op het nippertje. Ze legt het even op de rand, pakt het dan weer op, draait zich om en Poepoe, gooit het aan de juiste kant naar beneden. Ohhh thanks Ma.

Grafje zoeken

Nadat ik mijn vrouwtje een fijne Moederdag gewenst had greep ik mijn autosleutels een schopje en zakje en zei ik ben even naar Gennep. Nou fijne Moederdag zei ze nog haha, ik zei ben zo terug schatje, eerst even mijn plicht uitvoeren. In Gennep aangekomen kwam de buurman al met een emmer aanlopen om het op te rapen. Ik hem even uitgelegd wie ik was en wat ik ermee ging doen. Prima zei hij toen, dat doe je goed Leo en succes ermee. Bij het Niersdal even het grafje van het brusje opzoeken, maar dat was nog duidelijk zichtbaar. Voorzichtig het zand weggehaald en wat vergelijkende foto's gemaakt. Toen ze samen tegen elkaar aan in het grafje gelegd en ze toegedekt met aarde in het prachtige Niersdal. Stiekem toch wel een beetje ontroerd ervan, keerde ik huiswaarts. Snel even een actueel blog maken, het blog van Caroline naar a.s. dinsdag verplaatst en mijn blog van a.s. dinsdag naar volgende week dinsdag verplaatst.

Ik wens bij deze iedereen toch een fijne en gezellige Moerdag toe en geniet van de drie sterke gelijk opgroeiende kuikens.

terug

Weer of geen weer

14 mei, Caroline Walta

Hét gespreksonderwerp van de Nederlanders. In april ging ik op zoek naar mijn korte broek, in mei haal ik mijn winterjas tevoorschijn. Hoe ondergaan de ooievaars die weersveranderingen? We kunnen er niet omheen, het is koud voor de tijd van het jaar. Het hoort zo'n 13 graden te zijn en we hebben dagen gehad van 8 graden met hagel en 's nachts nog vorst.

Verenpak

Op zich kunnen vogels best tegen veel types weer: de buitenste verenlaag beschermt tegen nattigheid, de binnenste verenlaag houdt het lichaam op temperatuur.

Alleen de donsjongen zijn kwetsbaar. Het is zaak dat de oudervogels voorkomen dat de kuikens: 1) teveel afkoelen en 2) nat worden.

Vloerverwarming

We zien dat het ooievaarspaar veel tijd op het nest doorbrengt in 'broedhouding'. Zo houden ze de jongen direct warm. Het zachte materiaal in de nestkom werkt ook mee, het neemt warmte op en houdt het vast. Het nest moet stevig genoeg zijn om de voorjaarsstormen en hoosbuien te doorstaan, maar moet daarnaast regen doorlaten, anders liggen de kuikens in een plas water en kunnen ze zelfs verdrinken.

Energie sparen

Verder verspillen de ooievaars zo min mogelijk energie, ze zweven met zo weinig mogelijk vleugelslagen naar bijvoorbeeld het Niersdal en op het nest staan ze zo rustig mogelijk. Door afwisselend één poot ingetrokken te houden, blijven ook die lichaamsdelen op temperatuur. De snavel verdwijnt regelmatig onder de opgezette veren in de hals, zoals wij onze neus in een sjaal steken.

Eten

Zeker voor de opgroeiende jongen is het belangrijk dat er genoeg voedsel is. De "onzijde" van het wat nattere weer is dat er meer regenwormen te vinden zijn. Het kan ook gebeuren dat jonge kleine dieren in het veld verzwakt zijn door de kou en zo een gemakkelijker prooi vormen voor de ooievaar. Het is alleen voor de ooievaarskuikens weer wat lastiger om dat naar binnen te krijgen.

Gevarieerd menu

Veel jonge vogels die je op Beleef de Lente ziet, zijn afhankelijk van één bepaalde prooi: zo krijgen de koolmeeskuikens insecten en slechtvalkjongen vlees. De ooievaar heeft het voordeel van een gevarieerd menu: ze eten zowel levende prooien als (dood) aas.

Toch is het niet te voorkomen dat niet alle kuikens in ons nest het redden en jongen soms zelf dienen als voedsel. Het is een beetje zoals het weer, deels te voorspellen, met pieken en dalen. En... na regen komt zonneschijn!

terug

*Slowakijke (Vavrisovo)
6 mei in de sneeuw, 8 mei eerste jongen
(bron: www.kukaj.sk)*

